

B. De Praesentis aoristici reliquiis.

Sicut Imperfecto apud Graecos opponitur Aoristus, qui pura radice cognoscitur (ἔφευγον — ἔφουγον), sic etiam initiis litterarum Latinarum geminae quaedam verbi formae occurrunt, quarum altera brevissimam radice formam exhibet, amplificatam altera: ut puta *geno*¹⁾ et *gigno*, *da-nt* et *dān-unt* (Pseud. 768 in quarto senarii pede, 770 versus in fine). Formae *gen-o*, *da-nt*, in quibus pura radix agnoscitur, Praesentia sunt aoristica; contra formae *gigno* (= *gi-g(e)n-o*, cf. γι(ε)ν-ομαι, π(ε)τ-ω cet.) et *dan-unt*, quibus radix subest geminatione vel addita nasali (cf. *lino*, *sino*, *po(s)no*) amplificata, Praesentia sunt proprio sensu. Simile exemplum exstat in versu Mil. glor. 1087: *tago*. Eius generis exempla Senecae desunt.

Eodem modo explicari licet verba in coniugationem I, II, IV ex tertia quam dicunt coniugatione transeuntia. Velut priscae formae fuerunt *lavēre*, *sonēre* cet. Sed aetate alterius belli Punici talium verborum nascuntur radices in *a* cadeutes, unde sunt illa verba in primam coniugationem translata. Atque hae aemulae formae recentiores inde a Graecorum temporibus in dies magis submovebant vetustas. Quo factum est, ut earum memoria sensim obscuraretur. Nec vero unquam vestigia plane evanere, id quod ex nominum formatione dilucide apparet (cf. *pariens* — *parentes*, *sentiens* — *sententia*, *calare* — *Calendae* cet.).

Videbimus autem eiusmodi formas iam Plauti aetate coepisse deperire neque tum iam crebras fuisse. Reperiuntur enim in tribus nostris fabulis quae secuntur: Pseudol. 10 *lavis*. — 840 *fervont*. — Mil. glor. 41 *praeolat* (at *subolet* Trin. 615. 698; Mil. glor. 1252 *olet*; dubium est quod legitur Pseudol. 421 *subolebat*). — Trin. 708 *tuēris* (at Mil. glor. 1265 *obtuetur*). — Trin. 41 *evenat*, Mil. glor. 1005. — Pseudol. 1030 *advenat*. — Pseudol. 10 (*lavis*) et tria exempla, quae postremo loco posui, versus in fine exstant. Ex tertia coniugatione transitur in secundam Pseudol. 680: *praecelet* (B. A.).

Apud Senecam duo verba occurrunt, quae huc pertinent: *potior*, quod tertiae coniugationis est Phaedr. 501 et Here. fur. 54

Sed rure vacuo pot̄tur et aperto aethere
Ereboque capto pot̄tur et retegat Styga

1) *genit*, Varro r. r. 2, 2, 19. — *genunt* Varr. Sat. Men. 35. — *genat*, Varr. r. r. 1, 31, 4. — *genitur*, Cic. de inv. 2, 122; de orat. 2, 141 in testamenti formula ἀρχαικῶς. Ulp. dig. 30, 17, 1. Iulian. dig. 34, 5, 13 (14), 6. Arnob. 4, 21 extr. — *genuntur*, Varr. r. r. 2, 6, 3. — *genamur* Censor. 3, 1. — *genendi* Varr. r. r. 1, 40, 1. — *genendo* Censor. 3, 1. — Infin. Praes. Pass. *geni* Lucret. III, 797. cf. Forcellini Lexic. s. v. *geno*; Georgis Lexikon der lateinischen Wortformen s. v. *gigno*.

(Saepius omnino apud poetas hanc formam invenies correpta paenultima quam producta) et *intueor*, quo vetustior forma „*intuor*“ vix est numero inferior. Haec enim septiens invenitur: Agam. 917, Phaedr. 898, Herc. Oct. 1357 (1755), Octav. 728 extremo versus loco¹⁾; Phaedr. 424 in pede altero, in quarto pede Phaedr. 1168²⁾. Illa certe duobus locis exstat: Troad. 507 *intuere*; Octav. 387 *intuēri* in pede altero³⁾. Accedunt septem loci, quibus dubitari liceat utri sit coniugationi verbum attribuendum: Herc. fur. 62. 219. 1265, Thy. 706, 903, Herc. Oct. 240. 1693 (1737 *tuens*: Heinsius), quibus locis Participium „*intuens*“ versu exeunte invenitur. Etsi igitur propter numerorum rationem brevior formam enucleare malis, tamen verbum coniugationis in *e* formatae Participiis illis subesse propterea veri similis est, quia simplex verbum „*tueri*“ tum usitatum multis locis apparet: Herc. fur. 344. 785. Troad. 667. 906. Med. 263. 502. Agam. 354. Herc. Oct. 89. 90. 196. Thy. 189. Octav. 456.

Utraque forma deest omnino in Phoenissis et in Oedipode. Forma „*intuor*“, quae ter legitur in Phaedra (vacante altera), bis in Hercule Octaeo, semel in Agamemnone et in Octavia, carent Hercules furens, Troades, Medea, Thyestes, nisi forte in Hercule furente et in Thyeste Participium inde petitum est.

C. De formis sigmaticis.

Formae sigmaticae acerrimum inter viros doctos certamen excitaverunt, quo agebatur utrum tantum modo rei futurae inservirent an etiam perfectae significandae. Illius sententiae defensor acerrimus exstitit Madvigius in opusculo celeberrimo: de formarum quarundam verbi Latini natura et usu⁴⁾, cum adversariorum castra teneret Corssen⁵⁾. Sed manuscriptis accuratius inspectis exempla omnia, quibus Corsseni sententia niteretur, interim evanuerunt, ita ut hodie tota quaestio profligata eorumque iudicium probandum sit, qui rem perfectam illis formis significari negent⁶⁾. Didicimus igitur ex hoc sententiarum certamine tales formas nulla cum Perfecto ratione coniunctas Futura esse a verbi radice vel a Praesente aoristico derivata eodem

1)	Agam. 917:	Oresta: amici fida praesidia intuor.
	Phaedr. 898:	Quod facinus, heu me, cerno? quod monstrum intuor
	Herc. Oct. 1357:	Ubinam ista palla est? membra nudata intuor
	„ „ (1755):	Non pressit oculos. sed quid hoc? maestam intuor
	Octav. 728:	in quis residui fessa. venientem intuor
2)	Phaedr. 424:	ipsum intuor solemne venerantem sacrum
	„ 1168:	Hippolyte, tales intuor vultus tuos.
3)	Troad. 507:	en intuere, turba quae simus super
	Octav. 387:	caelum intueri, solis alternas vices.

4) Opusc. academ. alter. 1842 p. 60ss.

5) Über Aussprache, Vokalismus und Betonung der lateinischen Sprache, Leipzig 1870 II².

6) cf. Luebbert: Der Coniunctiv Perfecti und das Fut. exactum im älteren Latein, Breslau 1867.

modo quo apud Graecos Futurum primum¹⁾. Quod imprimis comprobatur Infinitivis in — *assere* exeuntibus (*impetrassere, expugnassere, averruncassere* sim.), qui sunt omnes Infinitivi Futuri. Cf. Mil. glor. 1123:

Cupio hérele.

Palaestrio

Credo facile te impetrássere.

Qua autem ratione eiusmodi formae sigmaticae a verbi radice deriventur docet Madvigius l. c. p. 65: „In iis verbis, quae exeunt in consonantem iisque, quae post consonantem in praesenti addunt litteram *i* non radicalem, futurum, ut consentaneum est, simile est futuri verborum eiusdem generis Graecorum, ut *axo* respondeat ei, quod est $\acute{\alpha}\xi\omega$; ea autem verba, quae vocali terminantur, formam sequuntur verborum Graecorum, quae pura dicuntur, ut *levasso* fiat, quemadmodum $\gamma\epsilon\lambda\acute{\alpha}\sigma\omega$. Nam quod duplex est sibilans, vel apud Graecos antiquos sonum inter unam et duplicem litteram variasse, ostendit geminatio apud epicos usitata $\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\lambda\alpha\sigma\sigma\alpha$. Verborum in *i* exeuntium nullae reperiuntur huiusmodi formae; verborum in *e* cadentium quaedam, nullae tamen eorum verborum, quae *e* verae radiceis partem habent (*fleo* cett.); atque eae partim, ut perfectum eorum verborum, impurorum verborum sequuntur rationem, ut *iusso*, partim, ubi perfectum in *ui* exit, purorum, ut *habessit*“.

Talium autem formarum e P auti Mil. glor., Pseudol. Trin. exempla contuli haec: 1) e Trinummo: 384 *servassint*. — 627 *occultassis*. — 722 *coniecit*. — 221 *faxim*. — 63. 64. 882 *faxo*. 2) ex Mil. glor. 163 *mulcassitis*. — 668 *optassis*. — 903 *adsimulassis*. — 1002 *anasissis*. — 1123 *impetrassere*. — 11 *ausim*. — 283 *dixis*. — 316 *empsim*. — 333 *surrepsit*. — 464. 1363 *faxo*. — 623. 1120. 1239. 1368. 1414 *faxis*. — 842 *prompsis*. 3) e Pseudolo: 37 *servassint*. — 232 *curassis*. — 939b *accurassis*. — 14 *prohibessit*. — 79 *parsis*. — 315 *faxint*. — 1022 *capsit*. — 40. 387. 393. 766. 949. 1039. 1043. 1328 *faxo*. — 533 *faxis*. — 923 *faxit*.

Quae hunc in modum per singulas comoedias et coniugationes distributa sunt²⁾:

Tituli comoediarum	Formae sigmaticae.	Coniugationis			
		I.	II.	III.	IV.
Trinummus	7 (4)	2	—	5 (2)	—
Mil. glorios.	17 (11)	5	1	11 (5)	—
Pseudolus	17 (7)	3	1	13 (3)	—
Summa	41 (22)	10	2	29 (10)	—

1) Verg. Aen. XII, 316: me sinite atque auferite metus. ego foedera *faxo*
firma manu.

2) Numeri maiores indicant quot omnino sigmaticae formae inveniantur, minores cancellisque inclusi numerum verborum, de quibus illae sumptae sunt.

Ex tribus igitur fabulis sigmaticae formae colliguntur 41 petita a verbis duobus et viginti. Quarum tres fere partes sunt tertiae coniugationis (29), prima est quarta pars. At verborum idem est numerus (10) in utraque coniugatione. Verborum alteram coniugationem sequentium duo tantum exempla occurrunt. Quartae quae dicitur coniugationis nullae omnino reperiuntur huiusmodi formae (cf. Madvig. l. c. p. 65). Quod certa causa vacare vix mihi quisquam persuadere poterit. Nec vero adhuc mihi contigit, ut eius rei satis plenam rationem invenirem aliam, nisi eam quod, cum talium formarum originem appareat in antiquissima et remotissima tempora recedere, verisimile est quartam coniugationem aetate novissimam esse et tum demum natam, cum formae sigmaticae iam florem aetatis egressae erant earumque usus vita occidente definiatur copia priore tempore suppeditata nec novae efficiebantur nisi ad ipsum usu tritarum exemplum.

In Pseudolo totidem eius speciei formae reperiuntur quot in Milite glor. (17), multo minorem numerum (7) praebet Trinummus. In eadem fabula desideratur exemplum coniugationis in *e* formatae, cuius in reliquis duo sunt. Hoc unum etiam nunc dignum puto quod adiciam rationem earum formarum, quae a verbo faciendi derivatae sunt, accrescere in Trinumno, Milite glorioso, Pseudolo ut 4:7:11, primam autem personam „*faxo*“ ter deciens inveniri.

Ex hac copia priscae Latinitatis satis magna Gracchorum autem temporibus interitura aureae quam dicunt aetati tres formae relictae sunt: *faxo*, *faxim*, *ausim*. Senecae tragoediae unum tantum exemplum exhibent:

Med. 905 . . . . . quidquid admissum est adhuc
pietas vocetur. hoc age et *faxo* sciant
quam levia fuerint quamque vulgaris notae
quae commodavi scelera . . . . .

Quo loco non video cur „*faxis*“ cum Leone scribere necesse sit: immo codicibus obsecutus malim putare verbalem eius formae notionem illa aetate ita deriguisse, ut παρατακτικῶς posita quasi adverbii vicibus fungeretur respondeatque vernaculo dicendi generi „auf der Stelle, so gleich“. Accedit altera causa, qua formam libris traditam servare cogamur: nam „*faxo*“ quidem permansit in Latinitate, non permansere aliae personae ut „*faxis*“. (Petron. Sat. 95 „*faxo* sciatis“, *sim*. Prudentius.)

D. De adiectivis cum verbis compositis.

Adiectiva cum verbis composita cum forma brevissima notionem amplissimam efficacissimamque complectente imprimis idonea essent, quibus poetae uterentur ad epitheta exprimenda cumque metricae structurae genere elegantissime se adaptarent versibus postea deamatis atque fictu facillima sermonis poetici studio novas procreandi insolitasque formas materiam gratissimam offerrent nec ullis fere terminis coercitam, procedente tempore in dies magis crebuerunt et postremo uberrime luxuriabantur.

Quae cum sint adiectivorum mobilium quae dicuntur i. e. eorum, quae genus diversum diversa forma exprimunt, verisimile est eius generis adiectiva, quae quidem initiis litterarum Latinarum in usu erant, omnia instructa fuisse terminationibus *-us*, *-a*, *-um*. Sed masculini generis terminatio in adiectivis cum verbis ferendi gerendi compositis aequae atque in substantivis olim in „*-rus*“, „*-erus*“ exeuntibus apocope postea periit. In fabulis autem Plautinis, in quibus adiectiva cum his verbis composita perraro occurrunt, videntur antiquissimae terminationes in usu fuisse. Nam legitur in Pseudol. v. 218: '*morigerus*'¹⁾. Dubium est propter casum oblicum verbi ferendi exemplum in Pseudol. v. 1262 '*dulciferum*'.

Inveniuntur autem in Plauti Trinummo, Milite glorioso, Pseudolo (a) et apud Senecam²⁾ (b) exempla haec:

1. (fero): a) *dulcifer(us?)* Pseudol. 1262. [subst. flabellifera Trin. 252. — *fureifer* Pseudol. 194. 361. Mil. glor. 544]. — b) *aestifer* Oedip. 39. — *anguifer* Herc. fur. 812. — *armifer* Med. (468). 980. Phaedr. 909. — *aurifer* Herc. fur. 240. — *bacifer* Oedip. 415. — *caelifer* Herc. fur. 528. — *flammifer* Herc. fur. 593. 982. Thy. 855. — *florifer* Oedip. 649. — *frondifer* Oedip. 276. — *frugifer* Phoen. 219. 603. — *gemmafer* Med. 725. Herc. Oet. 622. 61. — *horrififer* Phaedr. 934. — *ignifer* Med. 34. Phaedr. 960. Herc. Oet. 1362. 1748. — *imbrifer* Oedip. 315. Phaedr. 1131. — *letifer* Herc. Oet. 208. — *lucifer* Med. 842 (cf. Oedip. 507. 741. Phaedr. 752. Herc. Oet. 149). — *luctifer*³⁾ Herc. fur. 687. — *monstrifer** Phaedr. (688). — *montifer** Herc. Oet. 1212. — *mortifer* Med. 688. 717. 731. Oedip. 555. 1058. Agam. 887. — *pestifer* Herc. fur. 562. 976. Phoen. 38. 220. — *pinifer* Agam. 346. — *pomifer* Herc. fur. 700. — *rorifer* Phaedr. 11. — *scepterifer* Med. 59. — *squamifer** Med. 685. [signifer Phoen. 390. Thy. 846]. — *stellifer** Phaedr. 785. — *solifer** Herc. Oet. 159. — *spicifer* Herc. Oet. 598. — *velifer* Thy. 129.

2. (facio.): a) *maleficus* Trin. 551. Pseudol. 195a. 1211. Mil. glor. 193. — *magnificus* Pseudol. 167. 94. 702. 911. — *mortificus* Mil. glor. 1241. — *delenificus* Mil. glor. 194. — *furtificus* Pseudol. 887. — *spurcificus* Trin. 826 [cf. subst. veneficus Pseudol. 872; verba sacrificare Pseudol. (265). 327. Mil. glor. 710. — ludificari Pseudol. 1120 (dep.). Mil. glor. 488. 90. 5. 537. 901. 1106. — aedificare Mil. glor. 209 (cf. 210). — fumificare Mil. glor. 412]. — b) *castificus** Phaedr. 169. — *incestificus** Phoen. 223. — *laetificus* Troad. 596. — *letificus** Med. 577. — *luctificus* Oedip. 3. 632. Herc. fur. 102. Phoen. 132. Phaedr. 995. — *magnificus* Troad. 575. Med. 223. — *maleficus* Troad. 752. — *nidificus** Med. 714. — *sacrificus* Med. 38. Agam. 166. 584. Herc. fur. 893. — *saxificus* Herc. fur. 902. — *superbificus** Herc. fur. 58. — *tabificus* Oedip. 79. — *terrificus* Oedip. 384. Herc. fur. 82. — *volnificus* Phaedr. 345 (pacificare Agam. 225).

3. (gero): a) *morigerus* Pseudol. 208 (cf. deminut. plagigerulus Pseud. 153. — munerigerulus Pseud. 181. — subst. famigerator Trin. 215. 9. — famigeratio 692. — sandaligerula

1) Neue, Formenlehre II² p. 4.

2) In collectione a Neue-Wagner (Formenlehre, Berlin 1892) facta nulla fere Senecae ratio habetur, quamquam eius tragoediae fontes uberrimi sunt, e quibus plurima eius rei exempla suppeditantur.

3) Asterisco designavi quae nova confinxit Seneca (cf. Seitz: de adiectivis poetarum. Latinorum compositis, Bonnae 1878).

252). — b) *aliger* Phaedr. 338. Herc. Oet. 543. — *belliger* Med. 64. Herc. fur. 901. Phoen. 472. Phaedr. 188. 808. — *corniger* Oedip. 810. Phaedr. 756. 1081. 1172. — *laniger* Oedip. 134. — *saetiger* Med. 644. Herc. Oet. 1888. — *securiger* Oedip. 471. Agam. 217. — *stelliger* Herc. fur. 1204. Herc. Oet. 1344. 1907. — *thyrsiger* Med. 109. Phaedr. 753.

4. (dico): a) *vanidicus* Trin. 275. — *falsidicus* 770. — *magnidicus* Mil. glor. 918. b) *fatidicus* Oedip. 268, 302. 1042. Troad. 1100. Herc. Oet. 1474. — *veridicus* Agam. 255. — *iuridica* Herc. fur. 581.

5. (loquor): a) *mendacilocus* Trin. 200. 769. — *confidentilocus* Trin. 201 (blandiloquentulus Trin. 239), — *multilocus* Pseudol. 794. — *largilocus* Mil. glor. 318 (morologus Pseudol. 1264) [cf. subst. stultiloquentia Trin. 222. — (inanilogista Pseudol. 255) — stultiloquium Mil. glor. 296]. — b) Seneca tantum adhibet „*blandilocus*“ Agam. 289.

6. (vagor): a) Plauto desunt. — b) *noctivagus* Oedip. 254. — *montivagus* Phaedr. 784. Herc. Oet. 137. — *multivagus** Herc. fur. 533.

7. (sono): a) Desunt Plauto. — b) *altisonus* Phaedr. 1134. Agam. 582. — *fluctisonus** Herc. Oet. 836.

[Adde: latebricularum hominum Trin. 240 (cf. caelicola Med. 90. Oedip. 388); terrigena miles Med. 470. — Substantiva hoc modo formata apud Plautum latius patent: vestiplica Trin. 252. — myropola 408. — collicrepida 1022. — eruricrepida, ferriterus 1022. — flagitriba Pseudol. 137. — bustirapus 361. — sociofraudus 362. — parricida 362. — sacrilegus 363. — lucrifuga 1132. — muricapus Mil. glor. 1050.]

Adiectiva verbalia in *-bundus* (*cundus*)¹⁾ exeuntia occurrunt hisce locis: *furibundus* Oedip. 616. Agam. 544. 981. Troad. 94. 940. Phaedr. 263. Thy. 556. Herc. Oet. 905. — *ludibundus* Pseudol. 1275. — *moribundus* Phaedr. 1097. — *puibundus* Oedip. 619. Herc. fur. 1178. — *tremibundus* Herc. Oet. 810. 12. — *facundus* Trin. 380. Mil. glor. 1136. — *fecundus* Herc. fur. 260. 781. Troad. 225. Phoen. 272. Agam. 18. 706. 835. Herc. Oet. 258. 1292. Octav. 404. — *iracundus* Mil. glor. (662). — *rubicundus* Pseudol. 1219. Phaedr. 78. 747. Med. 327 (cf. Trin. 478 verecundari).

Idem fere eiusmodi adiectiva significant quod Partic. Praes. sensu tamen aucto. Cf. Gell. 11, 15, 8: „Sed inquirentibus nobis, quaenam ratio et origo esset huiuscemodi figurae ‘populabundus’ et ‘errabundus’ et ‘laetabundus’ et ‘ludibundus’ multorumque aliorum id genus verborum, εὐεπιβόλως hercle Apollinaris noster videri sibi ait, particulam istam postremam, in quam verba talia exeunt, vim et copiam et quasi abundantiam rei, cuius id verbum esset, demonstrare: ut ‘laetabundus’ is dicatur, qui abunde laetus sit, et ‘errabundus’, qui longo atque abundanti errore sit, ceteraque omnia ex ea figura ita dici ostendit, ut productio haec et extremitas largam et fluentem vim et copiam declararet“. Prise. I p. 137, 16 ss. K.

1) Inter suffixa *-bundus* et *-cundus*, quae proclivitatem ad aliquam rem vel animum in aliquid propensum significant, similem apertum est rationem intercedere atque inter suffixa *-alis* et *-aris* (cf. Singul-*aris*, Plur-*alis*). In antiquissimum autem tempus recedunt paucissimae formae in *-cundus* desinentes, quae ab ipsa primaria radice derivatae postea pura adiectiva sentiebantur (cf. *iacundus*, *verecundus*, *secundus* cet.). Alterum autem suffixum latius patens secundariae radici adiunctum est et verbi notionem semper conservavit.

Adiectivorum omnium hoc modo compositorum usus Annaeanus hoc conspectu illustratur¹⁾:

Adiectiva composita cum	Herc. fur.	Troad.	Phoen.	Medea	Phaed.	Oedip.	Agam.	Thyest.	Herc. Oet.	Octav.	Summa
fero	7 (9)	—	2 (4)	7 (10)	7	6 (7)	2	2	6 (8)	—	30 (49)
facio	5	3	2	4	3	3 (4)	1 (2)	—	—	—	14 (23)
gero	2	—	1	3	4 (7)	3	1	—	3 (4)	—	8 (21)
dico	1	1	—	—	—	1 (3)	1	—	1	—	3 (7)
loquor	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
vagor	1	—	—	—	1	1	—	—	1	—	3 (4)
sono	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	2 (3)
Summa	16 (18)	4	5 (7)	14 (17)	16 (19)	14 (18)	7 (8)	2	12 (15)	—	61 (108)

-bundus	1	1 (2)	—	—	2	2	1 (2)	1	2 (3)	—	4 (13)
-cundus	1 (2)	1	1	1	1 (2)	—	1 (3)	—	1 (2)	1	2 (13)
Summa	2 (3)	2 (3)	1	1	3 (4)	2	2 (5)	1	3 (5)	1	6 (26)

Vel oculo veloci hanc tabulam percurrenti apparebit primum in ea tragoedia, quae Octavia inscribitur, ne vestigium quidem inveniri totius huius generis adiectivorum, id quod argumentum puto reliquis non infirmius, quibus a Senecae tragoediis eam secernere cogamur²⁾.

Deinde prae ceteris Senecae grata fuisse adiectiva cum verbis ferendi et faciendi composita. Tanta est enim eorum apud Senecam frequentia, ut sint omnium duae partes. Nam iis verbis quattuor et quadraginta adiectiva suppeditantur, quibus utitur poeta duobus et septuaginta locis. Mirum est igitur neque in Troadibus ullum exemplum inveniri adiectivorum cum verbo ferendi compositorum et adiectivis in *-ficus* cadentibus plane abstinnisse poetam in Thyeste et in Hercule Oetaeo.

Secuntur tum satis etiamnunc frequentur adscita verba gerendi et dicendi, a quibus undecim adiectiva petuntur duodetriciens adhibita. A verbo gerendi sumpta desunt in Troasin et in Thyeste.

Alia verba (loquor, vagor, sono) raro arcessuntur ad eius modi formationes et praebent tantum modo sex exempla, quae octo locis leguntur. Medium quendam locum obtinent adiectiva in *-bundus* (*cundus*) terminata, quorum exempla sex colliguntur usurpata omnino sexiens et viciens.

Ex eius speciei adiectivorum usu Annaeano si quid potest concludi ad tragoediarum ordinem definiendum, respicienda sunt haec:

1) Cancellis saepsi numeros usus frequentiam indicantes.

2) cf. Seitz, l. c. p. 31 adnot. 1.

Primum Hercules Oetaeus, etsi eam tragoediam supra dictum est spatium complere duplo fere reliquis amplius, tamen talium adiectivorum frequentia superatur ab Hercule furente [12 (15): 16 (18)]. Quare non minus puto quam reliquis argumentis illustrari eam conscriptam esse ante furentem Herculem. Haec enim vel in hac re novissimarum sequitur tragoediarum consuetudinem, quippe quae totidem eius generis adiectiva contineat, quot Phaedra, cuius est maximus eorum numerus [16 (19)]. —

Deinde conspicuum in modum a reliquis tragoediis secedunt Troades et Thyestes cum adiectivorum raritate tum eo, quod tantum in his duabus fabulis nullum iteratur adiectivum. Thyestes autem tantum in ea re distat ab usu reliquarum fabularum, ut ad Octaviam prope accedat.

Quae mihi respicienti et cum ceteris rebus componenti, quas in Thyeste Annaeano usui contrarias observavi, aliquid fateor dubitationis inieci, num Thyestes, quam e deterioribus esse fabulis omnes consentiunt, digna sit, quae Cordubensis nomine ornetur.